

УСТАВ

НА НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ " ХРИСТО БОТЕВ - 1919 г."

с. Скребатно, общ. Гърмен обл. Благоевград

ИЗМЕНЕН И ДОПЪЛНЕН ОТ ОБЩО ОТЧЕТНО-ИЗБОРНО СЪБРАНИЕ НА 28.02.2010. г.

Народно читалище „ Хр. Ботев „ с. Скребатно е създадено на 19.02.1919 г. то е едно от най- старите читалища община Гърмен. То е уникално по своята същност гражданско доброволно обединение, което изпълнява множество задачи, които най-общо са свързани с предоставенето на равен достъп до всички източници на информация, осигуряването на високо качество и активност на информацията с цел създаване на възможности за оформяне на собствено мнение и активно участие на гражданите в обществените и културните процеси процеси. То има неocenim принос за развитието на духовната култура в селото и общината. Има заслуга за запазването на развитието на българския език, за развитието на театралното, певческото и танцовото изкуство, за развитието на библиотечното дело в общината, допринася и обогатява духовната култура на населението в селото и общината.

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. С този устав се уреждат устройството, управлението, наименованието, дейността, имуществото, финансирането, издръжка и прекратяването на читалището.

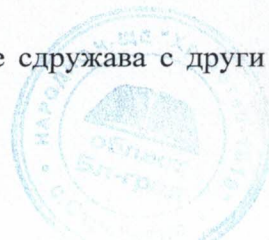
Чл.2.(1) Народно читалище „Христо Ботев -1919 г.“ е самоуправляващо се българско културно-просветно сдружение, със седалище село Скребатно, област Благоевград, което изпълнява и държавни културно-просветни задачи. В неговата дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

(2) Читалище” Хр. Ботев - 1919” е юридическо лице с нестопанска цел и

вписано в регистъра на Окръжния съд гр. Благоевград

Чл.3. Читалището поддържа партньорски взаимоотношения с местната общинската власт и отношения, които се характеризират с уважение при обсъждане на културните проблеми в общината и запазване на своята автономия.

Чл.4.(1) Народно читалище ”Хр. Ботев - 1919” може да се сдружава с други

читалища, организации и НПО за постигане на своите цели, за провеждане на съвместни дейности и инициативи при условията и по реда на Закона за народните читалища.

(2) Читалищните сдружения нямат право да управляват и да се разпореждат с имуществото на народните читалища, които са техни членове.

Чл.5. Министърът на културата съдейства за развитието на читалищното дело, подпомага и подкрепя народните читалища; Може да възлага на читалищните сдружения изпълнението на държавните задачи, свързани с читалищното дело като ги подкрепя финансово.

Чл. 6. (1) Към министъра на културата се води публичен регистър на народните читалища и читалищните сдружения.

(2) В регистъра по ал. 1 се вписват:

1. наименованието на читалището или читалищното сдружение
2. седалището на читалището или читалищното сдружение и източникът на първоначалното му финансиране
3. клонове на читалището
4. името на лицето, което представлява читалището или читалищното сдружение
5. ЕИК по БУЛСТАТ
6. настъпилите промени по т. 1- 5

(3) „Народно читалище” Хр. Ботев - 1919” подлежи на вписване в регистъра на Министерството на културата по ал. 1, като към заявлението за вписване в регистъра на Министерството на културата по ал. 1, като към заявлението за вписване се прилагат данните по ал. 2 и уставът на читалището.

(4) Министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение за вписване в регистъра по ал. 1 и уведомява служебно за това кмета на общината.

(5) На читалищата, които не са вписани в регистъра по ал. 1, не се предоставят субсидии от държавния и общински бюджет, както и държавно и общинско имущество за ползване.

ГЛАВА ВТОРА

ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ

Чл.7 (1) Целите на Народно читалище „Христо Ботев- 1919” са да задоволява потребностите на гражданите, свързани със:

1. развитие и обогатяване на културния живот, социалната, екологична и образователната дейност в населеното място, където осъществяват дейността си;

2. Издирване и съхранение на местните обичаи и традиции;

3. разширяване на знанията и информираността на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;

4. възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;

5. (1) осигуряване на достъп до информация.

(2) За постигане на целите по ал. 1 читалището извършва основни дейности, като:

1. уреждане и поддържане на библиотеки, читални, фото-, филмо- и видеотеки, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;

2. развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;

3. организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, кино- и видеопоказ, празненства, концерти чествания и младежки дейности;

4. събиране и разпространяване на знания за родния край;

5. създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;

6. предоставяне на компютърни и интернет услуги.

(3) Читалището може да развива и допълнителна стопанска дейност, свързана с предмета на основната му дейност, в съответствие с действащото законодателство, като използва приходите от нея за прилагане на определените в устава му цели. Читалището не разпределя печалба.

(4) Допълнителните дейности не могат да създават условие за нарушаване на добрите нрави, да противоречат или рушат националното самосъзнание.

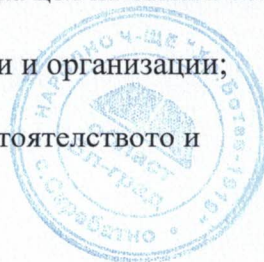
(5) Народното читалище няма право да предоставя собствено или ползвано от него имущество възмездно или безвъзмездно:

1. за хазартни игри и нощни заведения;

2. за дейност на нерегистрирани по Закона за вероизповеданията религиозни общности и юридически лица с нестопанска цел на такива общности;

3. за постоянно ползване от политически партии и организации;

4. на председателя, секретаря, членовете на настоятелството и

проверителната комисия и на членовете на техните семейства.

Чл.8. (1) Съюзът на народните читалища е национално представителна организация на читалищата, която се основава на принципа на взаимопомощ и осъществява дейността си в обществена полза. Той не е политическа или синдикална организация и е неутрален към вероизповеданията.

(2) Съюзът на народните читалища:

1. съдейства за постигане на целите на читалищата .

2. защитава интересите на своите членове и ги представява пред държавните и общинските органи;

3. организира национални читалищни инициативи, като: фестивали, събори, тържества и други;

(3) Съюзът на народните читалища няма право да управлява и да се разпорежда с имуществото на читалищата, които са негови членове.

ГЛАВА ТРЕТА

ЧЛЕНСТВО

Чл. 9. Читалището трябва да се състои от най-малко 50 дееспособни физически лица, които вземат решение на Общото събрание.

Чл.10. Приемането на нови читалищни членове става чрез подаване на писмено заявление до председателя на читалището и заплащане на членски внос.

Чл.11. Членовете на читалището са индивидуални, колективни и почетни.

(1) Индивидуалните членове са български граждани. Те биват действителни и спомагателни:

1. действителните членове са лица, навършили 18 години, които участват в дейността на читалището, редовно плащат членски внос и имат право да избират и да бъдат избирани;

2. Членовете на читалището с право на глас са носители на особени права и отговорности за съхраняването и обогатяването на имуществото на читалището. Членовете на читалището са длъжни:

1. Да спазват устава на читалището;

2. да плащат редовно годишния си членски внос;
3. да опазват имуществото на читалището
4. да участват в дейността на читалището, според възможностите и интересите си;

Да не уронват доброто име на читалището;

(2) спомагателните членове са лица до 18 години, които нямат право да избират и да бъдат избирани; те имат право на съвещателен глас. Желателно е да участват в дейността на читалището.

(3) Колективните членове съдействат за осъществяване целите на читалищата, подпомагат дейностите, поддържането и обогатяването на материалната база и имат право на един глас в общото събрание. Колективни членове могат да бъдат:

1. професионални организации;
2. стопански организации;
3. търговски дружества;
4. кооперации и сдружения;
5. културно-просветни и любителски клубове и творчески колективи.

(4) Почетни членове могат да бъдат български и чужди граждани с изключителни заслуги за развитието на читалището. Утвърждаването им става с решение на Общото събрание.

(5) изисквания за членство:

1. Всеки член от общото събрание може да бъде избран в ръководството на читалището.

2. за да има право на глас при вземане на решения, той трябва да е член на читалището най- малко една година.

3. при неплащане на членски внос за период от една календарна година, членът се смята за самоизключил се

4. Членството в читалището може да се прекрати от съответния орган в следните случаи:

а) при неплащане на членски внос за повече от една година, поради отпадане с решение на Настоятелството.

б) По молба на член до Настоятелството – по собствено желание

в) При грубо нарушаване на Устава, непристойно поведение уронващо авторитета и името на читалището, посегателство върху имуществото на читалището и след като са взети безрезултатно всички мерки за изправяне на виновния и изключване от Общото събрание на читалището.

г) При отсъствие на две последователни общи събрания/ без уважителни причини/

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

УПРАВЛЕНИЕ

Чл.12. Органи на читалището са общото събрание, настоятелството и проверителната комисия.

Чл.13. (1) Върховен орган на читалището е общото събрание.

(2) Общото събрание на читалището се състои от всички членове на читалището, имащи право на глас.

Чл.14. (1) Общото събрание:

1. изменя и допълва устава;
2. избира и освобождава членовете на настоятелството, проверителната комисия и председателя;
3. приема вътрешните актове, необходими за организацията на дейността на читалището;
4. изключва членове на читалището;
5. определя основни насоки на дейността на читалището;
6. взема решение за членуване или за прекратяване на членството в читалищно сдружение;
7. приема бюджета на читалището;
8. приема годишния отчет до 30 март на следващата година;
9. определя размера на членския внос;
10. отменя решения на органите на читалището;
11. взема решение за откриване на клонове към читалището след съгласуване с общината;
12. взема решение за прекратяване на читалището;

13. взема решения за отнасяне до съда на незаконосъобразни действия на ръководството или отделни читалищни членове.

(2) Решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на читалището.

Чл.15. (1) Редовно общо събрание на читалището се свиква от настоятелството най-малко веднъж годишно. Извънредно общо събрание може да бъде свикано по решение на настоятелството, по искане на проверителната комисия или на една трета от членовете на читалището с право на глас. При отказ на настоятелството да свика извънредно общо събрание, до 15 дни от постъпването на искането проверителната комисия или една трета от членовете на читалището с право на глас могат да свикат извънредно общо събрание от свое име.

(2) Поканата за събрание трябва да съдържа дневния ред, датата, часа и мястото на провеждането му и кой го свиква. Тя трябва да бъде получена срещу подпис или връчена не по-късно от 7 дни преди датата на провеждането. В същия срок на вратата на читалището и на други общодостъпни места в общината, където е дейността на читалището, трябва да бъде залепена поканата за събранието.

(3) Общото събрание е законно, ако присъстват най-малко половината от имащите право на глас членове на читалището. При липса на кворум събранието се отлага с един час. Тогава събранието е законно, ако на него присъстват не по-малко от една трета от членовете при редовно общо събрание и не по-малко от половината плюс един от членовете при извънредното общо събрание.

(4) Решенията по чл. 14, ал. 1, т. 1, 4, 10, 11 и 12, се вземат с мнозинство най-малко две трети от всички членове. Останалите решения се вземат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.

(5) Две трети от членовете на общото събрание на народното читалище могат да предявят иск пред окръжния съд по седалището на читалището за отмяна на решение на общото събрание, ако то противоречи на закона или устава.

(6) Искът се предявява в едномесечен срок от узнаването на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

(7) Прокурорът може да иска от окръжния съд по седалището на читалището да отмени решение на общото събрание, което противоречи на закона или устава, в едномесечен срок от узнаване на решението, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.

Чл.16. (1) Изпълнителен орган на читалището е настоятелството, което се състои най-малко от трима членове, избрани за срок до 3 години. Същите да нямат роднински връзки по права и съребрена линия до четвърта степен.

(2) Настоятелството:

1. свиква общото събрание;

2. осигурява изпълнението на решенията на общото събрание;
3. подготвя и внася в общото събрание проект за бюджет на читалището и утвърждава щата му;
4. подготвя и внася в общото събрание отчет за дейността на читалището;
5. назначава секретаря на читалището, утвърждава длъжностната му характеристика;
6. прави преглед на членството на всеки шест месеца;
7. решава въпроси за откриване и закриване на художествено творчески колективи, школи, клубове и други форми на работа;
8. членовете на Проверителната комисия могат да присъстват на заседанията на Настоятелството със съвещателен глас;
9. настоятелството се свиква от Председател, или по искане на една трета от настоятелите;
10. внася предложение в Общината и други органи и организации за строителство, реконструкция, модернизация, поддържане, ремонтване и обзавеждане на сградата, за създаване на материални, финансови и кадрови условия за развитие на дейността;
11. взема решение за участие по проекти и осигурява тяхното разработване и изпълнение;
12. взема решения за отдаване на имоти под наем, спазвайки чл.6, ал.5 от настоящия устав;
13. взема решения за освобождаване и назначаване на работещите щатни и хонорувани служители на читалището, за сключване на договори с други физически и юридически лица и разкриване на съвместни културно-просветни дейности;
14. взема решения за морално и материално стимулиране на работещите по щат и индивидуални договори;
15. ръководи цялостната дейност на читалището и взема решения по всички въпроси, отнасящи се до работата и имуществото на читалището /непротиворечащи на Закона за народните читалища/

(3) Настоятелството взема решение с мнозинство повече от половината на членовете си.

Чл.17. (1) Председателят на читалището е член на настоятелството и се избира от общото събрание за срок до 3 години.

(2) Председателят:

1. организира дейността на читалището съобразно закона, устава и решенията на общото събрание;
2. представява читалището;
3. свиква и ръководи заседанията на настоятелството и председателства общото събрание;
4. заверява разходните документи.
5. отчита дейността си пред настоятелството;
6. сключва и прекратява трудовите договори със служителите съобразно бюджета на читалището и въз основа решение на настоятелството;
7. наблюдава работата на Секретаря на читалището по организацията на текущата работа.

Чл.17 а. (1) Секретарят на читалището:

1. организира изпълнението на решенията на настоятелството, включително решенията за изпълнението на бюджета;
2. организира текущата основна и допълнителна дейност;
3. отговаря за работата на щатния и хонорувания персонал;
4. отчита дейността на читалището пред настоятелството.

(2) Секретарят не може да е в роднински връзки с членовете на настоятелството и на проверителната комисия по права и по сребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг/ съпруга на председателя на читалището.

(3) С изтичане на мандата на едно Настоятелство, договорът със секретаря не се променя. Новото Настоятелство може да прекрати договора на секретаря, ако са налице груби нарушения по КТ, наложени административни и други наказания от съда и ако е доказано, че не се справя с работата.

Чл.18. (1) Проверителната комисия се състои най-малко от трима членове, избрани от общото събрание за срок от три години.

(2) Членовете на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членовете на настоятелството, на председателя и секретаря по права линия, съпрузи братя, сестри и роднини по сватоство от първа степен.

(3) Проверителната комисия осъществява контрол върху дейността на настоятелството, председателя и секретаря на читалището по спазване на закона, устава и решенията на общото събрание

(4) При констатирани нарушения проверителната комисия уведомява общото събрание на читалището, а при данни за извършено престъпление и органите на прокуратурата.

Чл.19. Не могат да бъдат избирани за членове на настоятелството и на проверителната комисия, и за секретари лица, които са осъждани на лишаване от свобода за умишлени престъпления от общ характер.

Чл.19. а .Членовете на настоятелството, включително председателят и секретарят, подават декларации за конфликт на интереси при условията и по реда на Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Декларациите се обявяват на интернет страницата на съответното читалище.

Чл.19.б. Членовете на настоятелството и проверителната комисия и председателят имат право на възнаграждение за дейността си и участието в заседания на съответните органи.

Чл. 20. Членовете на настоятелството и проверителната комисия могат да се избират за неограничен брой мандати.

ГЛАВА ПЕТА

ИМУЩЕСТВО И ФИНАНСИРАНЕ

Чл.21. (1) Имуществото на читалището се състои от право на собственост и от други вещни права, вземания, ценни книжа, други права и задължения

(2) Читалището полага еднакви грижи на добър стопанин за опазване и обогатяване както на собственото, така и на ползваното имущество.

Чл.22. Читалищата набират средства от следните източници:

1. членски внос;
2. културно-просветна и информационна дейност;
3. субсидия от държавния и общинските бюджети;
4. наеми от движимо и недвижимо имущество;
5. дарения и завещания;
6. платени културни, информационни и други дейности;
7. други приходи.

Чл.23. (1) Предложенията за годишната субсидия за читалищата по общини, нормативите и механизмът за нейното разпределяне се разработват от Министерството на културата съгласувано с областните администрации и общините.

(2) С решение на общинския съвет читалището може да се финансират допълнително над определената по ал. 1 субсидия със средства от собствените приходи на общината.

(3) Гласуваната от общинския съвет субсидия за читалището, определена на основата на нормативи и по реда на ал. 2, не може да се отклонява от общината за други цели.

(4) Единния читалищен бюджет се формира от всички приходоизточници - собствени и от субсидии.

Чл.24. (1) Предвидените по държавния и общинския бюджет средства на читалищна дейност се разпределят между читалищата от комисия с участието на представител на съответната община и на всяко читалище от общината, и се предоставят на читалищата за самостоятелно управление.

(2) При недостиг на средства за ремонта и поддръжката на читалищна сграда средствата се осигуряват от общинския съвет.

Чл. 25. (1) Читалището не може да отчуждава недвижими вещи и да учредява ипотека върху тях.

(2) Движими вещи могат да бъдат отчуждавани залагани, бракувани или заменени с по-доброкачествени само по решение на настоятелството.

Чл. 26. Недвижимото и движимото имущество, собственост на читалището, както и приходите от него не подлежат на принудително изпълнение, освен за вземания за произтичащи от трудови правоотношения.

Чл.27. (1) Читалищното настоятелство изготвя годишния отчет за приходите и разходите, който се приема от общото събрание.

(2) Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя в Общинска администрация с. Гърмен.

Чл.27.а. (1) Председателят на читалището ежегодно в срок до 10 ноември представя на кмета предложения за своята дейност през следващата година.

(2) Кметът на общината внася направените предложения в общинския съвет, който приема годишна програма за развитие на читалищната дейност в общината.

(3) Програмата по ал. 2 се изпълняват от читалището въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината.

(4) Председателят на читалището представя ежегодно до 31 март пред кмета на общината и общинския съвет доклад за осъществените читалищни дейности в изпълнение на програмата по ал. 2 и за изразходваните от бюджета средства през предходната година

(5) Докладите по ал. 4 на читалищата на територията на една община се обсъжда от общинския съвет на първо открито заседание след 31 март с участието на представителите на народните читалища – вносителите на докладите.

ГЛАВА ШЕСТА

ПРЕКРАТЯВЯНЕ ЧИТАЛИЩЕТО

Чл.28. (1) Читалището може да бъде прекратено по решение на общото събрание, вписано в регистъра на окръжния съд. То може да бъде прекратено с ликвидация или по решение на окръжния съд, ако:

1. дейността му противоречи на закона, устава и добрите нрави;
2. имуществото му не се използва според целите и предмета на дейността на читалището;
3. е налице трайна невъзможност читалището да действа или не развива дейност за период две години. В тези случаи министърът на културата изпраща сигнал до прокурора за констатирана липса на дейност на читалище;
4. не е учредено по законния ред;
5. е обявено в несъстоятелност.

(2) Прекратяването на читалището по решение на окръжния съд може да бъде постановено по искане на прокурора, направено самостоятелно или след подаден сигнал от министъра на културата

(3) Прекратяването на читалището се вписва служебно.

Чл.29. Читалищното сдружение, в което е членувало прекратеното читалище, не може да претендира за разпределяне на имуществото на това читалище.

Чл.30. При прекратяване на читалищно сдружение се прилагат съответно чл. 27 и 28.

ГЛАВА СЕДМА

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.

Чл.31. Председател и/или секретар на читалище, който предостави имущество в нарушение на чл. 6, ал. 5, се наказва с глоба в размер от 500 до 1000 лв. и с лишаване от право да заема изборна длъжност в читалището за срок 5 години.

Чл.32. Председател на читалище или представляващ читалищно

сдружение, който не заяви вписване в регистъра на читалищата или читалищните сдружения в срока по чл. 10, ал. 3 от Закона за народните читалища се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл.33. Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл.27.а. (1), се наказва с глоба от 150 до 300 лв.

Чл.34. (1) Нарушенията се установяват с актове на:

1. оправомощени от министъра на културата длъжностни лица - за нарушения по чл. 37;

2. кмета на общината или оправомощено от него длъжностни лица - за нарушенията по чл. 31 и 33.

(2) Наказателните постановления се издават от министъра на културата или от оправомощен от него заместник-министър, съответно от кмета на общината.

(3) Съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Събраните глоби за нарушения по чл. 32 се внасят в Национален фонд „Култура“.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

КЪМ УСТАВА НА НЧ „ХРИСТО БОТЕВ – 1919 Г.”

Чл.40. (1) Читалището има кръгъл печат с надпис: "Народно читалище „Христо Ботев - 1919” общ. Гърмен в окръжност, в средата с разтворена книга и слънце, и текст „ обл. Благоевград”

(2) Празникът на читалището е: 2 юни

Чл.41. (1) Този устав е разработен от Общото събрание на НЧ „Христо Ботев - 1919”, в съответствие с изискванията от ЗНЧ Обн.ДВ., бр.89 от 22 Октомври 1996г. и последно изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009 г.

(2) Уставът е приет на Общо отчетно-изборно събрание на НЧ ” Христо Ботев - 1919”., в с. Скрбатно и е подписан от учредителите и председателя.

Председател: